

'Les balades' François Villon

traducció d'Andreu Subirats

Labreu edicions / col·lecció Alabatre, 23

Balada [de la bella armera a les noies alegres]

«Penseu-hi, bella Guanterera,
Qui m'éreu una assídua deixebra,
I vós, Blanca, la Sabatera:
És el moment de conèixer-vos!
Arrambeu a tort i a dret,
No us compungiu per cap home, si us plau,
Car les velles no tenen cap vàlua,
Talment una moneda fora de curs.

«I vós, la graciosa Xarcutera,
Que de ballar prou en sabíeu,
Guillemeta, la Tapissera,
No renegueu de la vostra mestra!
Prompte haureu de tancar la paradeta:
Quan sereu velles i pansides,
No servireu més que un retó vell,
Talment una moneda fora de curs.

«Joanetona, la Capellera,
Tingueu cura que l'amic no us travi,
I vós, Caterina, la Marroquinera,
No engegueu més els homes a passeig,
Car una dona lletja no els fa mala cara
sinó que els riu les gràcies:
Na vellesa amor no tasta,
Talment una moneda fora de curs.

«Filles, prengueu-vos la molèstia
D'escoltar perquè jo ploro i em planyo:
Puix se m'ha passat l'arròs
Talment una moneda fora de curs.»

Balada [de les coses petites]

Sé veure la mosca dins la llet,
Sé reconèixer l'home pel vestir,
Sé distingir el bon temps del dolent,

Sé veure la poma al pomer,
Sé reconèixer l'arbre per la resina,
Sé veure quan tot s'assembla,

Sé distingir qui treballa de qui descansa,
Sé de tot menys de mi mateix.

Sé veure el gipó al coll,
Sé reconèixer el monjo pel seu habit,
Sé veure l'amo pel seu criat,
Sé reconèixer la monja pel seu vel,
Sé quan algú parla en argot,
Sé veure els ximples farts de bledes,
Sé reconèixer el vi a la bóta,
Sé de tot menys de mi mateix.

Sé distingir el cavall del matxo,
Sé veure quin fardell porten,
Sé distingir Beatriu de Bet,
Sé comptar amb les peces,
Sé distingir entre somni i vigília,
Sé reconèixer els errors dels bohemis,
Sé veure la potestat de Roma,
Sé de tot menys de mi mateix.

Príncep, en el fons ho conec tot.
Sé distingir una faç pàl·lida d'una bruna,

Sé veure que la Mort ho sega tot:

Sé de tot menys de mi mateix !

BALADA VI

Companys de disbauxa,
digueu sempre blanc per negre
I enmig de l'embolic
Pilleu les millors monedes ben guardades.
Agafeu les bosses de cinc en sis
I guardeu-vos molt i prou de la justícia.
Que als imbècils planta el rictus
I els fa posar mala cara.

Aneu amb compte amb les bronques
Perquè us portaran a la desgràcia;
Que no us hagueu de veure
Lligats a la travessa de la forca.
Agafeu la pasta, deixeu estar l'amor.
Furgueu per allà on pugueu,
Car el vent de dalt, quan toca
Els imbècils, els fa posar mala cara.

Col·loqueu per tot arreu el diner fals
Canvieu-lo, aquí i allà, pel verdader
I no dubteu a escampar la trampa.
Mostreu orgullosos els calés pels pobles.
Sigueu prou atrevits
Per fer córrer la moneda falsa.
Però resteu també a l'aguait
Perquè no us facin posar mala cara.

Príncep, a qui no té proa pilleria
Per esquivar la porquera,
La força dels ganxos dins l'oli bullent
Li fa posar, com als imbècils mala cara.

Balada en argot I

A París, la gran vila joiosa

On els imbècils són penjats i assecats al sol ;

Els pasmes amb plomall, que vigilen els vividors,

Els engrapen i prenen de cinc amb sis

I els foten allà dalt, al lloc d'honor,

Per ser rentats i esventats per la pluja i el vent.

Toqueu el dos ràpid d'aquests murs gruixuts

Car els xoriços amb les orelles tallades

S'esvaneixen cap al no res.

Pireu, pireu ! Pireu per la corda !

Precipiteu-vos sobre els rics vianants,

Lluqueu ben prest la pasta que porten

I fugiu a través dels camps,

Si no, la cerimònia de la forca us espera

I us quedareu més blancs que un sac de guix.

Si els pasmes amb plomall us segueixen la pista,

Allunyeu-vos d'aquesta banda de curiosos

I ensenyeu-los llavors el ses,

Per tal de no acabar argollats per parelles.

Pireu, pireu ! Pireu per la corda !

Deixeu els ganxos a la forca,

Tingueu temor de tal suplici terrible

I també de trobar-vos estesos sobre la palla,

Engarjolats i amuntegats dins d'aquells grans murs.

Desaparegeu, no sigueu tan capsots

Perquè el Gran Khan us faci assecar al vent.

No us encanteu a daurar la píndola

I a contar històries als imbècils

Perquè millor els pogeu desplomar.

Pireu, pireu ! Pireu per la corda !

Príncep, mestre en petits furts,

Per si un dels passerells no s'hagués adormit,

Guardeu-vos bé de no ser pillat

I que no conegueu encara coses pitjors.

Pireu, pireu ! Pireu per la corda !